

Dokument s plenarne sjednice

B9-0258/2022

2.5.2022

PRIJEDLOG REZOLUCIJE

podnesen slijedom izjava Vijeća i Komisije

u skladu s člankom 132. stavkom 2. Poslovnika

o prijetnjama stabilnosti, sigurnosti i demokraciji u zapadnoj i sahelskoj Africi
(2022/2650(RSP))

Pedro Marques, Maria Arena, Hannes Heide, Carlos Zorrinho
u ime Kluba zastupnika S&D-a

**Rezolucija Europskog parlamenta o prijetnjama stabilnosti, sigurnosti i demokraciji u zapadnoj i sahelskoj Africi
(2022/2650(RSP))**

Europski parlament,

- uzimajući u obzir svoje prethodne rezolucije o zapadnoj Africi i Sahelu,
- uzimajući u obzir zajedničku komunikaciju Komisije i Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku od 9. ožujka 2020. naslovljenu „Put prema sveobuhvatnoj strategiji s Afrikom“ (JOIN(2020)0004),
- uzimajući u obzir Odluku Vijeća (ZVSP) 2020/253 od 25. veljače 2020. o izmjeni Odluke (ZVSP) 2018/906 o produljenju mandata posebnog predstavnika Europske unije za Sahel¹,
- uzimajući u obzir UN-ove ciljeve održivog razvoja, a posebno cilj br. 16 o promicanju pravednih, mirnih i uključivih društava za održivi razvoj,
- uzimajući u obzir Opću deklaraciju o ljudskim pravima,
- uzimajući u obzir Protokol Gospodarske zajednice zapadnoafričkih država (ECOWAS-a) o demokraciji i dobrom upravljanju,
- uzimajući u obzir Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima iz 1966.,
- uzimajući u obzir Afričku povelju o demokraciji, izborima i upravljanju,
- uzimajući u obzir sporazum o partnerstvu između članica Skupine afričkih, karipskih i pacifičkih država s jedne strane i Europske zajednice i njezinih država članica s druge strane, potpisani u Cotonou dana 23. lipnja 2000. (Sporazum iz Cotonou),
- uzimajući u obzir članak 132. stavak 2. Poslovnika,
 - A. budući da se sigurnosna situacija u zapadnoj i sahelskoj Africi znatno pogoršala tijekom posljednjih godina, što predstavlja prijetnju regionalnoj i međunarodnoj stabilnosti; budući da je stanovništvo tih regija zbog toga pretrpjelo nasilje i rasireno kršenje ljudskih prava, što je uzrokovalo nemjerljivu patnju i teškoće, kao i sve veći broj ozljeda i smrtnih slučajeva;
 - B. budući da su terorističke organizacije, uključujući Boko Haram, Al-Kaidu i Islamsku državu u zapadnoafričkoj provinciji (ISWAP), aktivne na cijelom teritoriju i provode masovna ubojstva i mučenja te uzrokuju raseljavanje; budući da je u Sahelu 2019. bio primjetan najveći porast nasilnih ekstremističkih aktivnosti u usporedbi sa svim drugim regijama; budući da je u sedam zemalja Sahela prisilno raseljeno više od 7,7 milijuna

¹ SL L 54I, 26.2.2020., str. 9.

ljudi;

- C. budući da se sigurnost, razvoj i zaštita temeljnih ljudskih prava međusobno osnažuju i da su potrebni za izgradnju trajnog mira; budući da će se takav održiv mir postići samo rješavanjem temeljnih uzroka nesigurnosti, uključujući siromaštvo, korupciju, glad i oskudicu resursa;
- D. budući da je EU predan podupiranju sigurnosti i razvoja zapadne Afrike i regije Sahela političkim, diplomatskim i humanitarnim partnerstvima, uključujući, među ostalim, tehničku potporu reformi sigurnosnog sektora, vojno i policijsko osposobljavanje, izborne postupke i odgovornost te jačanje civilnog društva;
- E. budući da sahelska skupina G5, zajednička obrambena i razvojna inicijativa Burkine Faso, Čada, Malija, Mauretanije i Nigera, koju posebno podupiru EU i Afrička unija, koordinira djelovanje u regiji u cilju postizanja sigurnosti i stabilnosti; budući da se sahelska skupina G5 suočava s izazovima u dokazivanju napretka i održavanju široke javne potpore u Sahelu;
- F. budući da je EU proveo misije osposobljavanja u području zajedničke sigurnosne i obrambene politike u Somaliji, Maliju i Srednjoafričkoj Republici te misije za izgradnju kapaciteta u Maliju, Nigeru i Somaliji; budući da je 2014. pokrenuta francuska operacija Barkhane u sklopu koje su vojnici raspoređeni u Maliju, Nigeru i Čadu kako bi se suprotstavili džihadističkim snagama; budući da je Francuska u prosincu 2021. najavila da će započeti s povlačenjem misije Barkhane u Maliju i da će se sve više oslanjati na operativnu skupinu Takuba, europsku vojnu jedinicu; budući da su tijekom posljednjeg desetljeća sigurnosne institucije u Africi, osobito ECOWAS i Afrička unija, u mirovnim operacijama na tom kontinentu rasporedile na tisuće pripadnika osoblja; budući da tim intervencijama još uvijek nedostaje kapaciteta za rješavanje sigurnosnih izazova u regiji;
- G. budući da se priroda sigurnosnih izazova u zapadnoj Africi i Sahelu razlikuje među pojedinim zemljama; budući da ti izazovi uključuju aktivnosti terorističkih organizacija povezanih s međunarodnim džihadističkim mrežama, etničke i plemenske sukobe, konflikte zbog pristupa prirodnim resursima, izvansudske aktivnosti paravojnih postrojbi i sigurnosnih službi, oružane pobune, separatističke sukobe te političko i izborni nasilje;
- H. budući da teroristi, naoružane skupine, paravojne skupine i trgovci ljudima iskorištavaju niz složenih izazova koji se preklapaju i s kojima se suočavaju zapadna Afrika i Sahel, uključujući klimatske promjene, krčenje šuma, iskorištavanje prirodnih resursa i uništavanje okoliša te njihov utjecaj na propadanje usjeva, nesigurnost opskrbe hranom, raseljavanje i sukobe, slabe institucije i nedostatak pristupa obrazovanju i mogućnostima zapošljavanja, korupciju i nedostatak povjerenja u državu; budući da to potiče džihadizam i novačenje u ekstremističke organizacije;
- I. budući da je Sahel jedna od regija koje su najviše pogodjene širenjem nezakonitog malog oružja; budući da je skupina Wagner privatna vojna i sigurnosna mreža koja djeluje u afričkim zemljama; budući da je ta skupina optužena za teška kršenja ljudskih prava;

- J. budući da kontinuirana nestabilnost predstavlja ozbiljnu prijetnju tranziciji prema demokraciji i njezinoj konsolidaciji; budući da terorizam i nemiri ugrožavaju vladavinu prava i dovode do toga da stanovništvo u zapadnoj i srednjoj Africi gubi vjeru u sposobnost izabralih vlada da se učinkovito uhvate u koštač sa sve većim sigurnosnim prijetnjama;
- K. budući da je u razdoblju od kolovoza 2020. do siječnja 2022. došlo do državnih udara u Gvineji, Čadu, Burkini Faso i dvaput u Maliju; budući da to odražava sve veću krizu demokracije i legitimnosti političkih sustava u regiji;
- L. budući da je, uz sigurnosne prijetnje, demokratska konsolidacija u zapadnoj i sahelskoj Africi dodatno narušena korupcijom, represijom na narodnim prosvjedima i okupljanjem, ograničenjima slobode izražavanja i medija, ograničenjima nametnutima oporbenim strankama i političarima, nepoštovanjem ograničenja trajanja predsjedničkog mandata i drugih ustavnih odredbi te izazovima u pogledu kapaciteta za osiguravanje uključivih i transparentnih izbora za raseljeno stanovništvo;
- M. budući da su EU, Afrička unija, ECOWAS i druge međunarodne organizacije u posljednjih 20 godina rasporedili misije za promatranje izbora diljem zapadnoafričkih i sahelskih zemalja; budući da su objavljena sveobuhvatna izvješća koja uključuju bitne preporuke za reforme, od kojih su samo neke provedene;
 - 1. oštro osuđuje nasilje i gubitak života u zapadnoj Africi i regiji Sahela, uključujući zlostavljanja počinjena u kontekstu vojnih operacija, te izražava zabrinutost zbog nedavnog pogoršanja sigurnosne situacije koje ima duboke regionalne i međunarodne posljedice; izražava solidarnost sa zemljama u regiji koje su snažno pogodjene terorizmom;
 - 2. ponavlja da su, prije svega, sigurnost, stabilnost i blagostanje regije pravo njezinih stanovnika koji zaslužuju zaštitu mira, ljudskih prava, pristupa pravdi za žrtve i njihove obitelji te demokracije; konstatira da je rješavanje problema nestabilnosti u regiji preduvjet za unapređenje globalne sigurnosti i postizanje napretka u postizanju ciljeva održivog razvoja;
 - 3. izražava potporu UN-ovu, EU-ovu i regionalnom angažmanu u zapadnoj Africi i Sahelu za održavanje mira, vojno osposobljavanje i tehničku pomoć, posebno s pomoću misija EU-a za osposobljavanje i izgradnju kapaciteta te inicijativa ECOWAS-a i Afričke unije;
 - 4. ističe predanost EU-a sveobuhvatnom angažmanu u regiji u pogledu političke potpore, tehničke i finansijske pomoći, posebno za reforme sigurnosnog sektora, vojno osposobljavanje te potporu zaštiti i jačanju civilnog društva, što je od presudne važnosti za rješavanje pitanja sigurnosnih prijetnji; podsjeća na važnost podupiranja i zaštite boraca za ljudska prava, mirotvoraca i zagovornika rješavanja sukoba;
 - 5. podsjeća na to da su snažne institucije nužne za borbu protiv terorizma i rješavanje domaćih problema, uključujući sve veće nejednakosti, i to pružanjem pouzdanih osnovnih usluga; u tom pogledu napominje da korupcija ima destruktivnu ulogu u slabljenju institucija i potkopavanju povjerenja javnosti u državu; potiče sve strane da se obvežu na suradnju s organizacijama civilnog društva i međunarodnim partnerima kako

bi se iskorijenila korupcija u javnim upravama, policiji i sigurnosnim službama;

6. naglašava važnost omogućavanja slobodnog pristupa humanitarnoj pomoći i osnovnim uslugama u područjima sukoba, među ostalim za one koji žive na područjima izvan državne kontrole; podsjeća da sve strane moraju poštovati međunarodno humanitarno pravo kako bi se izbjegao svaki rizik od zlouporabe humanitarne pomoći; naglašava važnost toga da se isporuka humanitarne pomoći doživljava kao neutralna i nepristrana te da se zajamči sigurnost humanitarnih radnika;
7. naglašava da će za poboljšanje sigurnosne situacije u regiji biti potrebno riješiti temeljne uzroke nasilja i sukoba, uključujući siromaštvo, klimatske promjene, raseljavanje i nedostatak pristupa obrazovanju i prilika, što je sve pogoršano pandemijom bolesti COVID-19; poziva EU da poboljša regionalnu koordinaciju sigurnosti, razvoja, humanitarne pomoći i pomoći za potporu demokraciji kako bi se osigurao integriran pristup miru i sigurnosti za trajan održivi razvoj diljem regije, kao i zelena tranzicija u kojoj nitko nije zapostavljen;
8. osobito napominje važnost osmišljavanja sigurnosnih strategija uz smisleno sudjelovanje žena, koje su nerazmjerne pogodjene nesigurnošću i nasiljem, i mladih, čija će budućnost, kao i budućnost regije ovisiti o pristupu obrazovanju i zapošljavanju kao sredstvu za održavanje mirnog razvoja i odvraćanje od novačenja u džihadističke redove;
9. izražava duboku zabrinutost zbog nedavnih državnih udara u regiji i poziva na nastavak dijaloga radi brzog povratka civilnoj vladavini te organizaciju transparentnih i uključivih izbora; zahtjeva oslobođanje demokratski izabranih parlamentarnih zastupnika i predsjednika; ističe važnost zaštite prostora za građansko djelovanje, među ostalim tijekom tranzicija;
10. konstatira da državni udari potkopavaju napore za jačanje vladavine prava i potvrđivanje demokratskog legitimeta izbora i vladinih mjera; podsjeća na to da se istinska demokratska tranzicija i reforma moraju odvijati pod civilnim vodstvom te da se njima mora omogućiti potpuno i aktivno sudjelovanje organizacija civilnog društva, žena i mladih, oporbenih stranaka i slobodnih medija, koji moraju biti u mogućnosti djelovati bez nasilja, zastrašivanja ili ograničavanja;
11. naglašava da je uloga regionalnih organizacija ključna za promicanje međuregionalnog dijaloga i koordinaciju sigurnosnih napora preko nacionalnih granica; pozdravlja vodeću ulogu ECOWAS-a i Afričke unije te ponovno potvrđuje potporu EU-a konstruktivnoj suradnji s njima u okviru izrade regionalne sigurnosne strategije;
12. pozdravlja ulogu koju misije za promatranje izbora imaju u podupiranju i jačanju demokratskog procesa; podsjeća da su države članice EU-a i zemlje diljem zapadne Afrike i Sahela pozvale službene promatračke misije te apelira na vlade zapadnoafričkih i sahelskih zemalja da to nastave činiti u okviru organiziranja transparentnih, uključivih i istinski konkurentnih izbora;
13. nalaže svojim supredsjednicima da ovu Rezoluciju proslijede Komisiji, potpredsjedniku Komisije / Visokom predstavniku Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, vladama i parlamentima zapadnoafričkih i sahelskih zemalja, Afričkoj uniji, ECOWAS-

u i sahelskoj skupini G5.